

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 290/2017-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED] [REDACTED], zastúpených advokátom Ľubomírom Samuelom, Horná 27, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 1278/2015 z 28. februára 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 776/2014 zo 16. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 1278/2015 z 28. februára 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 776/2014 zo 16. júna 2015 p o r u š e n é n e b o l i .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 1278/2015 z 28. februára 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 776/2014 zo 16. júna 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva: *„Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 16.6.2015, sp. zn. 14Co/776/2014, potvrdil rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.4.2014, sp. zn. 7C/1/2012, ktorým boli sťažovatelia zviazaní zaplatiť [REDAKOVANÉ] solidárne sumu 1.714,10 € s prísl. na tom skutkovom závere, že na meracom zariadení bola porušená plomba, čím sa preukázal nimi vykonaný neoprávnený odber elektrickej energie bez zaznamenania...“*

Sťažovatelia proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie zo dňa 27.8.2015, v ktorom namietali najmä odňatie reálnej možnosti konať pred súdom, ktorý absolútne neakceptoval nimi predložený znalecký posudok znalca [REDAKOVANÉ], ktorý vylúčil ich zodpovednosť za spôsobenú škodu a ani súd nenariadil kontrolné znalecké dokazovanie na zistenie príčiny narušenia plomby na meracom zariadení a možnosti neoprávneného odberu elektrickej energie bez zaznamenania.

Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 28.2.2017, sp. zn. 5 Cdo 1278/2015, dovolanie sťažovateľov odmietol pre jeho neprípustnosť, ktorú posudzoval podľa právneho stavu platného do 30.6.2016, t. j. do účinnosti nového CSP, ktoré potom nevyvolalo účinok

po tomto dni, preto vôbec neskúmal procesnú správnosť postupu krajského súdu a vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručujú každému možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde tak, aby bola zaistená priechodnosť spravodlivosti v samotnej jej podstate.

Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa odseku 2 právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred týmto dňom, zostávajú zachované.

Vychádzajúc z uvedených ustanovení CSP sme dospeli k záveru, že včas podané dovolanie sťažovateľov (27.8.2015) mal dovolací súd už dňa 28.2.2017 posudzovať podľa ust. § 419 a nasl. CSP, a nie podľa § 237 OSP. Preto najvyšší súd odmietnutím dovolania sťažovateľov porušil ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho podstate.

Tento postup Najvyššieho súdu SR, ktorým bola sťažovateľom fakticky upretá procesná obrana proti uplatnenému žalobnému návrhu, je nutné považovať za rozporný aj s čl. 47 ods. 3 ústavy, teda požiadavky na rovnosť účastníkov a s ňou spojeného princípu kontradiktórnosti konania pred krajským súdom, pokiaľ boli zohľadnené a vyporiadané námietky žalobcu, nie však už obranné námietky (nimi predložený znalecký posudok) sťažovateľov ako žalovaných.“

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom: „1. Základné práva sťažovateľov garantované čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.2.2017 sp. zn. 5 Cdo 1278/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.6.2015 sp. zn. 14 Co/776/2014 boli porušené.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR a jemu predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľom priznáva náhradu trov konania v sume 180,34 €...“

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 290/2017-8 z 31. mája 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť na ďalšie konanie.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrila za najvyšší súd jeho predsedníčka listom č. k. KP 3/2017-49, Cpj 24/2017 zo 6. júla 2017 a za krajský súd podpredsa krajského súdu listom č. k. Spr 680/17-22 zo 7. júla 2017. K vyjadreniam predsedníčky najvyššieho súdu a podpredsedu krajského súdu zaujal podaním z 31. júla 2017 stanovisko právny zástupca sťažovateľov.

6. Predsedníčka najvyššieho súdu v relevantnej časti vyjadrenia uviedla: *«Najvyšší súd uznesením z 28. februára 2017 sp. zn. 5 Cdo 1278/2015 odmietol dovolanie žalobcov (§ 447 písm. c/ Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný [dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým tento súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (podľa § 238 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“)].*

Žalobcovia v dovolaní namietali, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení do 30. júna 2016, pretože dovolanie bolo podané pred týmto dátumom).

So zreteľom na tieto tvrdenia sa najvyšší súd osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci im súdom bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Žalobcovia túto vadu odôvodňovali tým, že súdy oboch inštancií neakceptovali nimi predložený znalecký posudok znalca [REDAKOVANÉ], ktorý vylúčil ich zodpovednosť za údajne spôsobenú škodu a nenariadil kontrolné znalecké dokazovanie na ich tvrdenia. Týmto postupom, ktorý je nesprávny, došlo k porušeniu základných práv žalovaných na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého podstatou je ochrana spravodlivosti, čo v danom prípade súdy oboch inštancií neakceptovali.

Najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov (podané dňa 27. augusta 2015) s odôvodnením, že ide o dovolanie procesné neprípustné. Vysvetlil, že dovolanie podľa právnej úpravy do 30. júna 2016 možno podať, iba ak to výslovne pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O. s. p.) a len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone (§ 238 O. s. p. - pokiaľ ide o rozsudok), resp. len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (§ 237 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie smerovalo proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré nebolo v ustanoveniach § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. uvedené ako rozsudok, proti ktorému je dovolanie prípustné. Dovolací súd nezostal len pri tom, ale pristúpil aj k posúdeniu, či podané dovolanie nie je prípustné v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Žalobcovia namietali, že im v konaní bola odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie v tomto podaní. Dovolací súd v napadnutom uznesení vysvetlil mimoriadnu podstatu dovolania a dovolacieho konania, ako aj právnej prípustnosti dovolania, zmysel a účel ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ako aj konkrétne prípady, v ktorých môže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka pred súdom konať, tiež to, že ani prípadná neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov ani nesprávnosť právneho posúdenia nezakladali procesnú prípustnosť dovolania v zmysle §237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolací súd nezistil, že by postupom súdu prvej inštancie malo dôjsť k znemožneniu procesných práv pri dokazovaní. Pokiaľ ide o náhradu škody založenej na princípe objektívnej zodpovednosti, splnenie požiadavky (preukázania) zavinenia sa nevyžaduje, k jej naplneniu dochádza i v prípadoch, kedy zodpovedný subjekt svojím konaním (alebo opomenutím) škodu nezavinil. V bodoch 3 a 4 uznesenia najvyšší súd vysvetlil, prečo prípustnosť dovolania podaného dňa 27. augusta 2015 posudzoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení do 30. júna 2016.»

7. Podpredseda krajského súdu v relevantnej časti vyjadrenia uviedol: «*Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 14Co/776/2014 - 274 zo dňa 16. júna 2015 potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 30. apríla 2014 č. k. 7Co/I/2012 - 253. Okresný súd uvedeným rozsudkom uložil povinnosť odporcom v 1. a 2. rade (sťažovateľom)*

spoločne a nerozdielne uhradiť sumu 1.714,10 Eur... navrhovateľovi [REDACTED] z dôvodu neoprávneného odberu elektrickej energie. Vo zvyšku súd konanie zastavil, o trovách konania uviedol, že bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Už z rozsudku okresného súdu zjavne vyplýva, že vo veci bolo súdom nariadené znalecké dokazovanie a podaný znalecký posudok znalcom [REDACTED] a nie tak ako to uvádzajú sťažovatelia v ústavnej sťažnosti, že znalecký posudok bol predložený nimi. Okresný súd sa zaoberal týmto znaleckým posudkom podrobne, vyhodnotil ho v súvislosti s inými dôkazmi, po podaní znaleckého posudku vypočul aj samotného znalca, vzal do úvahy aj videozáznam predložený navrhovateľom, ktorým bol zdokumentovaný priebeh zistenej záťaže elektromera a došiel k záveru o neoprávnenom odbere elektrickej energie odporcami 1., 2. (sťažovateľmi). Nie je tak pravda, že by sa okresný súd nezaoberal znaleckým posudkom znalca [REDACTED] (str. 4 rozsudku okresného súdu).

Aj Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd v rozsudku sp. zn. 14Co/776/2014 - 274 zo 16. júna 2015, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. sa priamo zaoberá znaleckým posudkom podaným v súdnom konaní (str. 5 ods. 3 rozsudku), pričom došiel k záveru, že „Ani znalecký posudok a výsluch znalca v konaní pred súdom však nepreukazuje nedôveryhodnosť a nepravdivosť svedeckých výpovedí svedkov tak, ako to namietali odporcovia v odvolaní, je nepochybné, že znalec vo vzťahu k možnosti zvesiť dvierka na rozvodovej skrini sa nevedel vyjadriť k tomu ako to bolo v roku 2010 (v čase vykonania kontroly), či vtom čase bolo možné nejakým spôsobom s nimi manipulovať alebo nie. Za situácie, že by boli dvierka rovnako osadené v roku 2010, keď sa zisťoval neoprávnený odber, ako v roku 2012, keď znalec vykonával znalecké dokazovanie a vypracoval znalecký posudok nebolo by možné robiť zásahy v rozvodovej skrini bez odomknutia obidvoch zámkov, teda ani záver znalca nespochybnil pravdivosť výpovede svedkov p. [REDACTED] a p. [REDACTED]. Vyhodnotením všetkých dôkazov, podľa názoru odvolacieho súdu, prvostupňový súd náležite zistil skutkový stav a vykonal správne právne posúdenie. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu obsahuje všetky náležitosti a netrpí vadami, ktoré odvolatelia v odvolaní namietali“.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako sťažovateľmi označený porušovateľ práv nemôže dodatočne prehodnocovať rozhodnutia súdov (okresného ani odvolacieho), ani

spochybňovať vyhodnotenie dôkazov a závery dokazovania, ani súdnu úvahu založenú na týchto záveroch. Odvolací súd svoje rozhodnutie riadne a dostatočne odôvodnil, z jeho rozhodnutia vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzal, ako aj akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Krajský súd v Banskej Bystrici navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov garantované článkom 46 ods. 1, článkom 47 ods. 3 ústavy a článkom 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14Co/776/2014 zo dňa 16. júna 2015 porušené nebolo.»

8. Právny zástupca sťažovateľov vo svojom stanovisku uviedol: „... vyjadrenia týchto súdov považujeme za nespravodlivé, vydané v úmysle poškodiť nám odporcom bez toho, aby tieto súdy prihliadali na odvolanie, ktoré sme proti ich rozhodnutiam podali a ktoré boli nespravodlivé. Zo stanovísk, ktoré tieto súdy v tejto veci zaujali aj naďalej vyplýva, že sú schopné opätovne rozhodovať tak, aby nebola zaručená spravodlivosť ich rozhodnutí. Ich stanoviská treba podľa nášho názoru považovať za čisto diletantské. Naša sťažnosť je plne dôvodná...“.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

14. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

15. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä

v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

16. Najvyšší súd namietaným uznesením podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) odmietol dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu, ktoré podali 27. augusta 2015, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, pričom dovolanie odôvodnili odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

17. Podľa sťažovateľov k namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu došlo tým, že najvyšší súd posudzoval ich dovolanie podľa § 237 OSP, pričom správne malo byť dovolanie posudzované podľa § 419 a nasl. CSP.

18. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia uviedol: *«Dovolanie bolo podané 27. augusta 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.*

Právne účinky dovolania, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, zostávajú zachované. Pokiaľ bolo dovolanie v čase jeho podania prípustným prostriedkom nápravy, umožňujúcim dovolací prieskum, potom tieto účinky (a následky) sa uznávajú v budúcnosti. Prežarovanie princípov právneho štátu do ústavného poriadku nachádza svoje normatívne vyjadrenie v ustanovení § 470 ods. 2 vete prvej CSP. Fundamentom je právna istota, ktorá v sebe nesie znaky ochrany nadobudnutých práv a s tým spojenej dôvery v právo. Účinky prípustného dovolania žalovaných dopadajú do sféry konania a rozhodovania odvolacieho súdu, ktoré sa spájajú s tzv. vadou zmätočnosti; § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.»

19. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

20. Zákonodarca týmito právnymi normami jednoznačne prejavil vôľu, aby sa dovolacie konania začaté pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku od 1. júla 2016 v rovine procesného postupu spravovali už novou právnou úpravou. Na strane druhej (systematický vzťah § 470 ods. 1 a § 470 ods. 2 CSP ako vzťah pravidla a výnimky) právne účinky dovolania podaného pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku zostávajú zachované. Ide tu i o procesno-právne účinky, teda aj o otázku procesnej prípustnosti dovolania podaného v období účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (m. m. III. ÚS 126/2018).

21. Ústavný súd zároveň poukazuje na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú mu známe z vlastnej rozhodovacej činnosti (napr. sp. zn. III. ÚS 515/2017, I. ÚS 671/2016, II. ÚS 322/2017), v ktorých najvyšší súd pri aplikácii predmetného ustanovenia na obdobné prípady postupoval jednotne.

22. Ústavný súd konštatuje, že ustanovenie § 420 ods. 1 a 2 CSP vychádza predovšetkým z princípu legitímnych očakávaní, ochrany nadobudnutých práv a dôvery subjektov práva v právo, ak účastník konania uplatní procesný inštitút za účinnosti skoršej právnej úpravy, a teda dožaduje sa právnych účinkov (následkov), ktoré skoršia právna úprava spája s takýmto procesným inštitútom. Ak dôjde k zmene právneho predpisu, tieto účinky ostávajú zachované, čo napokon konštatuje aj predmetný § 470 ods. 2 prvá veta CSP. Zároveň však nie je možné dožadovať sa právnych účinkov podľa právneho predpisu, ktorý ešte v čase uplatnenia procesného inštitútu nie je platným a účinným právnym predpisom. Ústavný súd uzatvára, že najvyšší súd aplikoval platný a účinný právny predpis v čase podania dovolania, podľa ktorého sa mali posudzovať aj právne účinky dovolania (m. m. I. ÚS 551/2017).

23. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a Občianskeho súdneho poriadku, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, a jeho úvahy sú legitímne a právne akceptovateľné. Postup najvyššieho súdu pri posudzovaní dovolania podaného sťažovateľmi považuje ústavný súd za ústavne konformný, pričom po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľmi namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Sťažovatelia v sťažnosti ani v stanovisku k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu neuviedli žiadnu právnu argumentáciu spôsobilú spochybniť odôvodnený právny názor najvyššieho súdu obsiahnutý v jeho napadnutom uznesení.

25. Ústavný súd v závere poukazuje na svoj ustálený právny názor, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

26. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných a iných práv sťažovateľov rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia napriek tomu, že v petite sťažnosti namietajú aj rozsudok krajského súdu, v samotnom odôvodnení sťažnosti absentujú akékoľvek skutočnosti, ktorými by sťažnosť v tejto časti odôvodňovali. Sťažnosť je čo sa týka jej odôvodnenia smerovaná výlučne proti uzneseniu najvyššieho súdu.

27. Ústavný súd zároveň poukazuje na nasledujúcu relevantnú časť napadnutého rozsudku krajského súdu: *„Ani znalecký posudok a výsluch znalca v konaní pred súdom*

však nepreukazuje nedôveryhodnosť a nepravdivosť svedeckých výpovedí svedkov tak, ako to namietali odporcovia v odvolaní, je nepochybné, že znalec vo vzťahu k možnosti zvesiť dvierka na rozvodovej skrini sa nevedel vyjadriť k tomu, ako to bolo v roku 2010 (v čase vykonania kontroly), či v tom čase bolo možné nejakým spôsobom s nimi manipulovať alebo nie. Za situácie, že by boli dvierka rovnako osadené v roku 2010, keď sa zisťoval neoprávnený odber, ako v roku 2012, keď znalec vykonával znalecké dokazovanie a vypracoval znalecký posudok, nebolo by možné robiť zásahy v rozvodovej skrini bez odomknutia obidvoch zámkov, teda ani záver znalca nespochybnil pravdivosť výpovede svedkov...“

28. S poukazom na citovanú časť rozsudku krajského súdu, vyjadrenie podpredsedu krajského súdu a absenciu relevantného odôvodnenia sťažnosti vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľov rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje neexistenciu príčinnej súvislosti medzi sťažovateľmi namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rozsudkom krajského súdu.

29. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a rozsudkom krajského súdu neboli porušené sťažovateľmi označené základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto návrhu sťažovateľov nevyhovel.

30. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2018